

“LIIKLUSÕNNETUSES ÜHISKONNALE PÕHJUSTAVA KAHJU MÄÄRADE UURING”

TEHNILINE KIRJELDUS

1. Hanke eesmärk, hankelepingu ese ja ajakava.

- 1.1. Käesoleva hanke tulemusel soovib Transpordiamet tellida 2026. aastal liiklusõnnetuste ühiskonnale põhjustatud kahju määrade arvutamist ja tulemuste analüüsi.
- 1.2. Töö eesmärk on hinnata liiklusõnnetuste keskmist ühiskondlikku kulu järgmiste juhtumite lõikes: ühe hukkunu, invaliidistunu (liiklusõnnetuse tagajärjel tekkinud püsiv või tõenäoliselt püsiv vigastus, mille tõttu on inimese võime suhelda, õppida või liikuda oluliselt vähenenud), raskelt vigastatu (haiglaravil viibinud üle 24 tunni), vigastatu ning varakahjuga liiklusõnnetus.
- 1.3. Kulud tuleb esitada ka liiklejagruppide lõikes (autojuhid, jalakäijad, jalgratturid ja kergliikurijuhid (elektritõukerattad ja pisimopeedijuhid)).
- 1.4. Hankelepingu esemeks on meetodika ajakohastamine vajadusel ja selle rakendamine kahju määrade arvutamisel ning tulemuste esitlemine.
- 1.5. Uuringu koostamiseks esitab Töövõtja töövõtulepinguga (edaspidi: leping) määratud Transpordiameti esindajale kooskõlastamiseks 5 tööpäeva jooksul alates lepingu allkirjastamisest elektroonilises vormis projektiplaani, mis peab sisaldama eesmärgi saavutamiseks vajalike etappide kirjeldust ning staatuskoosolekute ajakava.
- 1.6. Uuringu tulemused vormistatakse aruandena, mille esitamise tähtaeg on 08.12.2026.

2. Töö teostamise kirjeldus ja tingimused, millele töö peab vastama.

- 2.1. Töövõtja peab tagama töö teostamisel kõigi käesolevas tehnilises kirjelduses ja lepingus esitatud nõuete täitmise ning tingimustele vastavuse.
- 2.2. Andmekorje kavandamise ja läbiviimise eest vastutab Töövõtja. Transpordiamet osaleb andmekorje tegevustes üksnes toetavas rollis ning annab vajaduse korral lepingu täitmiseks vajalikku teavet või selgitusi.
- 2.3. Ajakohandatud liiklusõnnetustega ühiskonnale põhjustavate kahju määrade analüüsi meetodikas peavad olema kirjeldatud järgmised punktid:
 - 2.3.1. Varasemate meetodikate kasutatavuse analüüs:
 - 2.3.1.1. „Liiklusõnnetustest ühiskonnale põhjustatud kahjude määramise meetodika täiustamine, kahjude suuruse hindamine ja prognoosimine“ (Lisa 1)
 - 2.3.1.2. „Liiklusõnnetustest ühiskonnale põhjustatud kahju määramine“ ja uuringu juurde kuuluv arvutustabel (Lisa 2 ja Lisa 3)
 - 2.3.2. Meetodika kooskõla rahvusvaheliste meetodikate ja praktikatega;
 - 2.3.3. Meetodika rakendatavus Eesti andmekeskonnas;
 - 2.3.4. Iga kulukomponentide ja kahjuliikide loetelu ning kirjeldus, sh nende sisu ja ulatus;
 - 2.3.5. Kasutavate andmeallikate loetelu, andmete päritolu, ajakohasus ja kättesaadavus. Lisaks andmete kvaliteedi ja piirangute kirjeldus;
 - 2.3.6. Andmelünkade käsitlemise põhimõtted (nt asendusandmed), kui neid peaks tekkima;

- 2.3.7. Iga kahjuliigi arvutamise loogika, kasutatavad valemid ja nende selgitused ning kasutatavad eeldused (nt palgatase, tööiga jne);
- 2.3.8. Kogukulu arvutamise metoodika ühe hukkuu, raskesti vigastatu, invaliidistunu ja vigastatu kohta;
- 2.3.9. Tulemuste usaldusväärsuse hindamine;
- 2.3.10. Tulemuste esitamine nii komponentidena kui ka kogusummana.

3. Metoodika valideerimine kahjude määrade arvutamisega.

- 3.1. Töövõtja peab ühiskonnale põhjustavate kahju määrade arvutused läbi viima kasutatava metoodika põhjal.
- 3.2. Arvutada tuleb metoodika põhjal keskmised ühiskondlikud kulud ühe hukkuu, invaliidistunu, raskelt vigastatu ja vigastatu kohta (sh liiklejagrupid) 2018-2025 aastate kohta, lisaks viie järgneva aasta prognoos.
- 3.3. Töövõtja peab tagama, et andmete kogumisel ning arvutustes tuvastatakse ja dokumenteeritakse võimalikud probleemid või erisused (nt pole võimalik teatud andmeid avalikest allikatest saada).
- 3.4. Töövõtja peab tagama andmete analüüsimisel ja arvutamisel andmete töödeldavuse masintöödeldavates failivormingutes (nt csv, xlsx), mis sobivad kasutamiseks MS Excelis. Tekstiformaat peab soovitatavalt olema UTF-8.
- 3.5. Töövõtja peab kahjude määrade arvutamise tulemuste põhjal esitama kokkuvõtte, mis kajastab metoodika rakendatavust, kasutatavate lähteandmete usaldusväärsust, ettepanekuid metoodika täpsustamiseks ning toob esile võimalikke probleeme andmete kogumisel või tõlgendamisel. Vajaduse korral ja kokkuleppel Tellijaga tuleb tulemusel täiendada metoodikat. Arvutuste tulemused ja järeldused tuleb esitada koos metoodikaga eraldi lisana.

4. Nõuded tulemite esitamisele.

- 4.1. Kasutatud metoodika ning kahju määrade tulemused koostatakse eesti keeles.
- 4.2. Töö tulemid esitatakse vormistatud aruandena, mis sisaldab metoodikat ja kahju määrade tulemusi. Aruandes tuleb kirjeldada ka tulemusi illustreerituna diagrammide/tabelitena. Aruanne esitatakse Töövõtja poolt Transpordiametile ühes eksemplaris elektroonilisel kujul OpenDocument-vormingus tekstina (.odt) (ja/või kokkuleppeliselt ka muul kujul). Elektrooniline aruanne peab vajaduse korral Transpordiametil võimaldama tekstide ning jooniste elektroonilist töötlemist (ümbertõstmist teistesse failidesse, kujunduse ning graafiku värvide muutmist jm).
- 4.3. Lisaks annab Töövõtja Transpordiametile üle andmefaili, mille andmed on töödeldavad masintöödeldavates failivormingutes (nt csv, xlsx) ja sobivad kasutamiseks MS Excelis. Andmefail peab sisaldama kogutud andmeid ning võimaldama kogutud või loodud andmeid täiendavalt töödelda.
- 4.4. Kasutatud metoodika ja tulemuste esitus toimub peale selle üleandmist Transpordiameti ning Töövõtja poolt kokku lepitud ajal.